RAADSVOORSTEL

zaaknummer:	1317304
afdelingsnaam:	Beleid Sociaal Domein
steller:	Esther Seijsener, Anne-Marie Rijssenbeek, Karen Nieuwenhuis
telefoonnummer	035 629 2559
onderwerp:	Startnotities Beleidskaders Jeugd en Wmo-Samenleving 2024-2030

Voorstel

1. De Startnotities Wmo-Samenleving en Jeugd vast te stellen en uit te laten werken tot beleidskaders.
2. Te kiezen voor voorkeurskeuze 1. '*Buurtgericht en gemeenschap'* uit de startnotitie Wmo-Samenleving als richting voor het te ontwikkelen beleidskader Wmo-Samenleving.
3. Te kiezen voor voorkeurskeuze 2. '*Sterke basis, gericht investeren in preventie en verstevigen toegang*' uit de startnotitie Jeugd als richting voor het te ontwikkelen beleidskader Jeugd.

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	OORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
Commissie-voorstel Visievorming sociaal domein	Voorstel over processtappen om te komen tot een visie en de eerste inhoudelijke contouren en thema's ter advisering aan het college	Commissie Welzijn Zorg en Samenleving 28 september 2022	Commissie Welzijn Zorg en Samenleving 28 september 2022	
BVS Visievorming sociaal domein	Startgesprek over visievorming: van maatschappelijke ontwikkelingen naar Hilversumse opgaven focus aanbrengen in aanpak.	12 oktober 2022		
Vervolg-bijeen komst Visie sociaal domein	In vervolg op BVS 12/10 het gesprek over prioriteiten binnen de drie opgaven (bestaanszekerheid, kansengelijkheid, sterke buurten)	16 november 2022		
Inspiratiesessie met commissie- en raadsleden	Inspiratiesessie over IZA GALA in Tergooi	16 februari 2023		

BVS	Beeldvormende sessie over het regionale beleidskaderbeschermi ng en opvang	Commissie Welzijn Zorg en Samenleving 22 februari 2023		
Raadsvoor-stel Visie sociaal domein	De uitwerking van de maatschappelijke ontwikkelingen, Hilversumse opgaven en prioriteiten als basis voor de beleidsnota's sociaal domein	Commissie Welzijn Zorg en Samenleving 16 maart 2023	Commissie Welzijn Zorg en Samenleving 16 maart 2023	Gemeenteraad 05 april 2023
Inspiratie-sessie met commissie-en raadsleden	Inspiratiesessie over Jeugdbeleid	30 maart 2023		
Inspiratie-sessie	Inspiratiesessie bij de Cocon (Kwintes)	06 april 2023		
Startnotities Jeugd en Wmo-Samenleving	Schets keuzerichtingen voor het opstellen van het beleidskaders Wmo-Samenleving en Jeugd	Commissie Zorg Welzijn en Samenleving 28 juni 2023	Commissie Zorg Welzijn en Samenleving 28 juni 2023	Gemeenteraad 19 juli 2023

Samenvatting

De startnoties Jeugd en Wmo-Samenleving en de daaropvolgende beleidskaders (december 2023) zien toe op de uitwerking van een deel van de opgaven en doelen uit de Visie Sociaal Domein ***Wij zijn Hilversum.*** Met deze startnotities stellen we de gemeenteraad in staat richting te geven aan het toekomstige beleid voor Wmo-Samenleving en Jeugd. Werken met startnotities in het sociaal domein is nieuw. We zijn hiermee gestart n.a.v. het Raadsonderzoek Wmo-Welzijn met als doel om de gemeenteraad vroegtijdig in het beleidsproces kaders te laten meegeven voor het te ontwikkelen beleid. Ook in het Coalitieakkoord staat het belang van het vroegtijdig betrekken van de raad benoemd. "*Draagvlak begint met het ophalen van ideeën en gedachten in de raad die de basis vormen voor een uit te werken voorstel. Met andere woorden, het uitgangspunt is dat de raad veel meer aan het begin van het proces richtng besluitvorming is betrokken dan aan het eind."*

Een duidelijke beleidsrichting is voor de onderwerpen Wmo-Samenleving en Jeugd noodzakelijk. De toenemende zorgvraag bij Jeugd en Wmo en de schaarste aan personeel en middelen zorgen ervoor dat – als we niets doen – onze ondersteuning niet op het huidige niveau blijft. Met de startnotities willen we -zoals in de visie vastgesteld- inzetten op de omslag van Zorg en Ziekte (ZZ) naar Gedrag en Gezondheid (GG). Dat betekent dat we het welbevinden van onze inwoners centraal stellen. Met deze beweging willen we ook bijdragen aan de visie uit het Coalitieakkoord 2022-2026: *Hilversum is een stad voor iedereen. Ongeacht wat je gelooft, van wie je houdt, waar je vandaan komt of hoe je eruitziet: iedereen kan zich thuis voelen in Hilversum.*

Door daarin te investeren dragen we bij aan hun (mentale) gezondheid en het voorkomen van ziekte en zorg. Dat vraagt om samenwerking met o.a. maatschappelijke partners, zorgaanbieders, huisartsen, verenigingen, informele netwerken, ondernemers en inwoners. Met deze werkwijze pakken we als gemeente ook een actieve rol op het thema (publieke) gezondheid.

Inleiding

Op 16 maart heeft de gemeenteraad de Visie Sociaal Domein ***Wij zijn Hilversum*** vastgesteld. In deze visie staat centraal dat Hilversum een stad is voor iedereen. Daarbij horen gezonde buurten met goede voorzieningen, maar ook dat Hilversummers zich met elkaar verbonden voelen, naar elkaar omkijken en

anderen ondersteunen waar mogelijk. Dit draagt bij aan het welzijn van inwoners en een gevoel van gemeenschap en veiligheid. Tegelijkertijd is het nodig omdat de houdbaarheid van ondersteuning steeds meer onder druk staat. De startnotities Wmo-Samenleving en Jeugd en de daaruit voortvloeiende beleidskaders omvatten een gedeeltelijke uitwerking van de doelen en opgaven uit de Visie Sociaal Domein. In beleidsdocumenten over andere thema's, zoals onderwijs, werk en inkomen, komen de overige onderdelen van de visie aan de orde. De beleidskaders vormen gezamenlijk de uitwerking van de Visie Sociaal Domein en houden nauw verband met elkaar. Immers, binnen het sociaal domein staat de leefwereld van de (kwetsbare) inwoner centraal en komen de verschillende thema's samen. Dat vraagt om een integrale visie en werkwijze.

In de onderstaande tabel staan de opgaven uit de visie en de bijbehorende doelen weergegeven. Daarbij staat voor de startnotities Jeugd, Wmo-Samenleving en Armoede & Schulden vermeld op welke doelen uit de visie deze betrekking hebben. De laatste van deze drie startnotities is geen onderdeel van dit raadsvoorstel, maar loopt qua planning grotendeels synchroon is daarom voor het overzicht toegevoegd aan de tabel. Een aantal doelen komt in beide startnotities aan de orde, andere doelen komen aan bod in beleid over andere sociale thema's. We werken integraal binnen het sociaal domein door beleidsmatig de verbinding te leggen waar onderwerpen elkaar raken.

Opgaven visie	**Doelen visie (per opgave)**	**Startnotitie Jeugd**	**Startnotitie Wmo-Welzijn**
Bestaanszekerheid	• Hilversummers zijn duurzaam aan het werk en/of hebben een zinvolle daginvulling. • Hilversummers hebben voldoende middelen van bestaan en doen mee in de samenleving. • Hilversummers krijgen passende zorg en/of ondersteuning en weten die te vinden.	• Hilversummers krijgen passende zorg en/of ondersteuning en weten die te vinden.	• Hilversummers zijn duurzaam aan het werk en/of hebben een zinvolle daginvulling. • Hilversummers krijgen passende zorg en/of ondersteuning en weten die te vinden.
Kansengelijkheid	• Hilversumse kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op. • Hilversummers ontwikkelen zich en krijgen onderwijs- en arbeidskansen die bij hen passen. • Hilversumse gezinnen krijgen ondersteuning waar dat nodig is.	• Hilversumse kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op. • Hilversummers ontwikkelen zich en krijgen onderwijs- en arbeidskansen die bij hen passen. • Hilversumse gezinnen krijgen ondersteuning waar dat nodig is.	• Hilversumse gezinnen krijgen ondersteuning waar dat nodig is.
Sterke buurten	• Hilversummers hebben een sociaal netwerk en vormen een gemeenschap • Hilversummers hebben passende en toegankelijke voorzieningen in hun buurt • Hilversummers krijgen ondersteuning om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen.	• Hilversummers hebben een sociaal netwerk en vormen een gemeenschap • Hilversummers hebben passende en toegankelijke voorzieningen in hun buurt	• Hilversummers hebben een sociaal netwerk en vormen een gemeenschap • Hilversummers hebben passende en toegankelijke voorzieningen in hun buurt • Hilversummers krijgen ondersteuning om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen.

Keuzerichtingen
Om de genoemde doelen te realiseren, leggen we u een aantal keuzerichtingen voor. Deze keuzes staan beschreven in de startnotities met daarbij voor zowel Wmo-Samenleving als Jeugd een voorkeursvariant, zie hieronder:

- <u>Wmo-Samenleving: buurt & meer gemeenschap</u>

De voorkeurskeuze is '*buurtgericht met focus op de gemeenschap'*, waarmee we voortbouwen op de in de vorige bestuursperiode ingeslagen weg, zoals beschreven staat in de *Evaluatie Agenda Wmo en Welzijn in de wijk 2019 - 2021*. Binnen deze keuzeoptie versterken we de buurtgerichte manier van werken die we met Begeleiding in de wijk zijn gestart. We organiseren professionele ondersteuning zoveel mogelijk laagdrempelig (zonder indicatie) in de wijk. Dat doen we met sociale teams en inloopspreekuren op toegankelijke locaties, zoals buurthuizen en gezondheidscentra. Op die manier proberen we zoveel mogelijk hulpvragen op te pakken en op te lossen, direct en dichtbij bij onze inwoners. Wmo-maatwerk met een indicatie van de gemeente blijft als dat nodig is beschikbaar via het Sociaal Plein. Aanvullend op de buurtgerichte professionele ondersteuning zetten we in deze optie in op gemeenschapsvorming van onderop. Hilversum zijn we samen met inwoners, maatschappelijke partners, sportverenigingen, informele netwerken en ondernemers. We versterken de Hilversumse gemeenschap samen met deze en andere partners, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk te stimuleren en informele netwerken te faciliteren. Deze investering in Hilversum als gemeenschap gaat niet ten koste van professionele ondersteuning door of in opdracht van de gemeente. Het gaat nadrukkelijk om een aanvulling daarop.

Waarom deze keuze?
Deze keuze sluit aan op de bovengenoemde doelen uit de Visie Sociaal Domein op het gebied van passende ondersteuning (in de buurt), zinvolle daginvulling, sociaal netwerk/gemeenschap en langer zelfstandig wonen. Door de toegang in de wijk te organiseren komt de drempel voor inwoners om hulp te zoeken lager te liggen, met als resultaat dat we problemen kunnen voorkomen en/of eerder kunnen oplossen. Dit sluit aan bij de beweging van ziekte en zorg naar gedrag en gezondheid, waarin het welbevinden van inwoners centraal staat. Aanvullend hierop investeren binnen deze keuzerichting in Hilversum als gemeenschap. Dat zal grotendeels in wijken en buurten z'n beslag krijgen. Samen met de professionele ondersteuning ontstaat zo een sterke sociale basis dichtbij onze inwoners, met een positieve wisselwerking tussen formele en informele activiteiten. Deze keuzerichting bouwt bovendien voort op de al ingeslagen weg naar buurtgericht werken. De winst die daarbij is geboekt kunnen met deze keuze verzilveren en versterken.

Andere keuzerichtingen:

- Keuze B. Stedelijk en meer gemeenschap
- Keuze C. Buurtgericht en meer gemeente
- Keuze D. Stedelijk en meer gemeente

- Jeugd: versterken basis, preventie en verstevigen toegang
  De keuzerichting die de voorkeur heeft is '*het verstevigen van de pedagogische basis en de gemeentelijke toegang.'* Deze keuze ziet net als bij Wmo-Samenleving toe op een sterke buurt, o.a. door extra kind- en jongerenwerkers in te zetten en sluit aan bij de werkwijze die is ingezet tijdens de vorige bestuursperiode, zie ook de *Evaluatie Visie en Agenda Jeugdhulp 2019 - 2021* . Ook zetten we een plus op collectieve en laagdrempelige ondersteuning voor ouders en jeugdigen, waarvoor geen indicatie nodig. Dat doen we o.a. met gezins- en opvoedcoaches, praktijkondersteuners jeugd bij de huisartsen, steungezinnen en jeugdconsulenten op scholen. Net als bij Wmo-Samenleving blijft geïndiceerde zorg indien nodig beschikbaar via het Sociaal Plein. Op het Sociaal Plein voegen we hulpverleners toe aan het consulententeam die snel en zonder indicatie hulpvragen kunnen oppakken.

  Waarom deze keuze?
  Deze keuze sluit aan op de bovengenoemde doelen uit de Visie Sociaal Domein op het gebied van passende ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen (waar mogelijk in de buurt), gezond en veilig opgroeien, onderwijs- en arbeidskansen en sociaal netwerk/gemeenschap. Net als bij Wmo-Samenleving maken we binnen deze keuzerichting voor Jeugd de beweging naar preventie

en het vroegtijdig oppakken en oplossen van problemen. Zo voorkomen we dat problematiek escaleert en zwaardere zorg nodig is. Ook stellen we, zoals bij Wmo-Samenleving, de buurt centraal door ondersteuning dichtbij onze inwoners te organiseren, bijvoorbeeld met extra jongerenwerkers in de wijk en praktijkondersteuners jeugd bij de huisarts. Aanvullend op ondersteuning in de buurt, organiseren we op het Sociaal Plein een deel van onze hulpverlening, laagdrempelig zonder indicatie. De reden dat we daarbij Jeugd voor kiezen hangt samen met de breedte van de jeugdproblematiek. Dat vraagt om brede expertise die alleen te organiseren is in een stedelijk team met voldoende kennis van het zorglandschap. Bij Wmo is de problematiek wat minder divers en is juist de nabijheid en laagdrempeligheid van professionele ondersteuning voor kwetsbare inwoners, zoals ouderen, van groot belang. Vandaar de keuze bij Wmo-Samenleving voor sociale teams in de wijk.

Andere keuzerichtingen:
- Huidige situatie, waarin de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg moeilijk beheersbaar blijft.
- Sterke pedagogische basis en volledig hervormen van de toegang naar jeugdzorg.

Probleemstelling/doel
Het doel van de startnotities is de gemeenteraad richting te laten geven aan de te ontwikkelen beleidskaders Wmo-Samenleving en Jeugd.

Argumenten
1.1 De startnotities Wmo – Samenleving en Jeugd geven de gemeenteraad ruimte om richting te geven aan het beleid over deze onderwerpen.
De startnotities bieden de gemeenteraad ruimte om richting te geven aan de beleidskaders Wmo-Samenleving en Jeugd. Het vroegtijdig betrekken van de gemeenteraad bij beleidsvorming sluit aan op de aanbevelingen uit het raadsonderzoek Wmo-Welzijn. Het ontwikkelen van de van de visie sociaal domein heeft ook in nauwe samenspraak met de gemeenteraad plaatsgevonden. Deze nieuwe manier van werken zetten we voort met de onderliggende startnotities.

2.1. De voorkeurskeuze 1 'Buurtgericht en gemeenschap' uit de startnotitie Wmo-Samenleving sluit aan op de Visie Sociaal domein 'Wij zijn Hilversum'
Deze voorkeurskeuze sluit aan op de in de visie geschetste beweging van zorg en ziekte (ZZ) naar gedrag en gezondheid (GG). Met dit voorkeurskeuze zetten we optimaal in op het realiseren van de doelstelling 'sterke buurten' uit de Visie Sociaal Domein. Bewoners die zich inzetten voor elkaar en voor de buurt, de welzijnsorganisaties en maatschappelijke initiatieven dragen hieraan bij. We bouwen Begeleiding in de Wijk verder uit en versterken hiermee de ondersteuning in de wijk dichtbij de Hilversummer**.** De voorzieningen zijn toegankelijk en bereikbaar voor iedereen. We zijn ons ervan bewust dat iedere wijk zijn eigen aanpak vraagt. Hierbij waarborgen we de kwaliteit van onze dienstverlening.

1.1. De voorkeurskeuze 2 'het verstevigen van de pedagogische basis en de gemeentelijke toegang' sluit aan op de Visie Sociaal Domein 'Wij zijn Hilversum'
De voorkeurskeuze sluit aan op de in de visie geschetste beweging van zorg en ziekte (ZZ) naar gedrag en gezondheid (GG). We versterken de ondersteuning in de wijk en dichtbij de jeugdigen en gezinnen, en zorgen voor hulpverleners die snel en zonder indicatie werken. Op deze manier kan de Hilversummer sneller geholpen worden. Deze keuze past bij de in de visie opgenomen doelstelling om te investeren in sterke wijken en buurten.

Kanttekeningen
1.1. De startnotities Wmo-Samenleving en Jeugd vormen een gedeeltelijke uitwerking van de visie
De Visie Sociaal Domein '*Wij zijn Hilversum'* is een brede visie voor het gehele sociaal domein. Losse startnotities per beleidsterrein zorgen mogelijk voor fragmentatie. Om de integraliteit te bewaken zijn de doelen en kernwaarden van de Visie Sociaal Domein bij de startnotities leidend.

Financiën, middelen & capaciteit

Op basis van de startnotities wordt geen begrotingswijziging voorgesteld. Wel zijn in beide notities kostenonderbouwingen bij de verschillende keuzeopties uitgewerkt. Uitgangspunt daarbij zijn de bestaande financiële kaders in combinatie met de middelen vanuit de Corona Herstelagenda en het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Daar bovenop stellen we in de voorkeursopties investeringen voor gericht op de beweging naar het zogeheten voorveld. Door in te zetten op een sterke sociale basis bestaande uit informele netwerken, maatschappelijke initiatieven en laagdrempelige professionele ondersteuning, kunnen problemen voortijdig worden opgelost en/of voorkomen worden. Dit scheelt zwaardere en duurdere zorg aan de achterkant. Dit effect treedt met enige vertraging op, maar is inmiddels duidelijk zichtbaar bij de algemene voorziening Begeleiding in de wijk, waarbij sprake is van een dempend effect op maatwerkondersteuning.

De benodigde budgetten zullen afhangen van de door de gemeenteraad gekozen richtingen voor Jeugd en Wmo-Samenleving. Nadat deze richtingen bekend zijn, volgt de budgettaire vertaling. Deze budgettaire vertaling zal dan onderdeelzijn van de programmabegroting 2024, zoals deze in november wordt voorg4elegd aan de raad. Tevens gaat het college aan de slag met de inhoudelijke uitwerking van de gekozen opties in de beleidskaders Wmo-Samenleving en Jeugd die in december voorliggen aan de raad.

Uitvoering

Na vaststelling van de startnotitie gaat het college aan de slag met de beleidsplannen Jeugd en Wmo-Samenleving. Deze beleidsplannen liggen voor in de Commissie Welzijn Zorg en Samenleving 22-11-2023 en de Gemeenteraad van 13 december.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1 Startnotitie Beleidskader Wmo-Samenleving
2 Startnotitie Beleidskader Jeugd